

Łowcy Sowietów – obrońcy kresowych granic

Zwalczali sowieckich agentów i dywersantów, chronili wschodnią granicę II Rzeczypospolitej. Byli jedną z najbardziej nienawidzonych polskich formacji wojskowych przez ZSRR. We wrześniu 1939 roku stoczyli heroiczne boje z armią czerwoną, która dołączyła do Niemców atakujących Polskę. W okresie PRL pamięć o kresowych straceńcach została całkowicie wymazana, a i dziś mało osób wie czym był Korpus Ochrony Pogranicza.

Wojna polsko-bolszewicka została zakończona traktatem w Rydze, 18 marca 1921 r. W wyniku traktatu ustalono granicę polsko-sowiecką w głównej mierze pokrywającą się z wschodnią granicą wschodnią Rzeczypospolitej sprzed II Rozbioru Polski z 1793 roku. Związek Sowiecki nie zamierzał stosować się do ustaleń traktatowych i rozpoczął wojnę podjazdową wymierzoną w II RP. Sowietzi rozpoczęli zrzucanie na Kresy Wschodnie grup dywersyjnych, które miały destabilizować wschodnie województwa II RP wykorzystując do tego różnicowanie narodowościowe i etniczne ich mieszkańców. Dywersanci prowadzili agitację na rzecz ZSRR, głównie wśród ludności białoruskiej i ukraińskiej i rosyjskiej, szczególnie tam gdzie najmniejszą grupę narodowościową stanowili Polacy. Dla państwa polskiego zagrożenie stwarzała próba wywołania rewolucji bolszewickiej, która miała by od wewnątrz rozbić ledwo zmartwychwstałą Rzeczpospolitą.

Na moment kulminacji sowieckiej dywersji przypadł sierpień 1924 r., w nocy z 3 na 4 sierpnia w Stołpcie nad Niemnem stuosobowy oddział terrorystów dokonał napadu, zniszczono gmach poczty i komendę policji. W roku tym doszło do 200 napadów i 30 zamachów na Kresach Wschodnich. Miesiąc później podjęto decyzją by powołać Korpus Ochrony Pogranicza. KOP przez 15 lat miał na celu chronić granicę, zwalczać obcą agenturę i zabezpieczać zróżnicowaną narodowościowo ludność wschodnich województw II RP, formacja prowadziła działalność oświatową dla miejscowej ludności.

Minister Spraw Wojskowych Gen. Władysław Sikorski w liście do premiera RP Władysława Grabskiego pisał:

„Stosunki na naszym pograniczu wschodnim muszą być poddane radykalnej i natychmiastowej rewizji. Z faktu, że bolszewicy prowadzą tam z nami zaciełą, podjazdową wojnę, musimy wyciągnąć odpowiednie wnioski” – apelował minister. Jak podkreślił, aby zneutralizować sowieckie zagrożenie konieczne było przeciwdziałanie obcym wpływom w sposób trwały, nie zaś za pomocą jednorazowych akcji wojskowych. „Napadów tych nie zwalczy wojsko używane dorywczo – nieorientujące się w miejscowych warunkach – rzadko znajdujące stojącą na wysokości zadania pomoc ze strony policji – a mające przeciwko sobie większość miejscowej ludności, współdziałającej w sposób skryty z bandytami”

Łącznie utworzono sześć brygad KOP nazwanych według terenów i miast, w których stacjonowały: „Podole”, „Grodno”, „Wilno”, „Nowogródek”, „Polesie”, i „Wołyń”. Łącznie w formacji służyło 27 687 żołnierzy, w późniejszym czasie jej członkowie obstawiali oprócz granicy z Związkiem Sowieckim, granicę z Litwą, Łotwą, Rumunią i Węgrami.

Rozmieszczenie głównych placówek KOP na wschodniej granicy II RP.

17 września 1939 roku strażnice KOP stały się pierwszym celem ataku armii czerwonej, której pół milionowa armia bez wypowiedzenia wojny wkroczyła na teren II RP. Polska musiała toczyć walkę z dwoma agresorami, strażnice KOP były dodatkowo osłabione, gdyż wielu KOP-istów walczyło już z Niemcami. Wobec przeważającej liczby wroga oddziały KOP nie były w stanie obronić swych placówek, polscy żołnierze podejmowali walkę lub w wyniku zaskoczenia byli brani w niewolę. Ci którzy nie dali się rozbić wycofywali się w głąb kraju broniąc później m.in Grodna i Wilna.

Żołnierze Korpusu którzy zostali schwytani w większości zostali później zamordowani w ramach zbrodni katyńskiej. Po II wojnie światowej w komunistycznej Polsce trwały prześladowania członków KOP, którzy musieli ukrywać swą służbę. Groziło im śledztwo obfite w tortury mogące zakończyć się karą śmierci, szykanowania, w łagodnym przypadku zwolnienia z pracy.

Materiał pobrano ze strony internetowej Studio Wschód, poświęconej pamięci Kresów :

Ilustracja : <http://www.studiowschod.pl/lowcy-sowietow-obroncy-kresowych-granic/>